Co.De.

Συνεργατικός σχεδιασμός της μάθησης μέσω Storyboarding

Κεφάλαιο 3.3 - Παραδείγματα Σεναρίων

https://code-eduproject.eu @co-deeducation @Co.Deeducationeu

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.
Αριθμός έργου: 2023-1-ES01-KA220-SCH-000154536

Πίνακας Περιεχομένων

1 Σενάριο 1: “Δημιουργώντας ξανά την Ιστορία”

2 Σενάριο 2: “Συνεργατική μάθηση για έναν κοινό στόχο"

3 Σενάριο 3: “Δίνοντας ζωή στα βιβλία”

4 Σενάριο 4: “Συνεντεύξεις στα μέσα ενημέρωσης"

6 Σενάριο 5: “Σχολική γιορτή”

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Ολοκληρώνοντας αυτό το κεφάλαιο, οι εκπαιδευτικοί θα:

Σχεδιάζουν και δομούν συνεργατικές δραστηριότητες με σαφή αποτελέσματα και ρόλους.

Ο/η εκπαιδευτικός σχεδιάζει σενάρια όπου οι ομαδικές εργασίες έχουν έναν σαφή κοινό στόχο (προϊόν / απόφαση / πρόβλημα προς επίλυση), ρητά κριτήρια επιτυχίας και κατανεμημένους ρόλους ή ευθύνες μεταξύ των μελών.

Παρέχουν υποστηρικτικά πλαίσια και παιδαγωγικές παρεμβάσεις που καλλιεργούν δεξιότητες συνεργασίας (και όχι μόνο το γνωστικό περιεχόμενο).

Ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί υποστηρικτικά εργαλεία (π.χ. οδηγούς συζήτησης, παραδείγματα, βήματα ανατροφοδότησης, καταλόγους αναστοχασμού) και παρεμβαίνει παιδαγωγικά για να μοντελοποιήσει κοινωνικές και μεταγνωστικές δεξιότητες (επικοινωνία, διαπραγμάτευση, επίλυση συγκρούσεων).

Παρακολουθούν και αξιολογούν τόσο το τελικό προϊόν όσο και τη συνεργατική διαδικασία, με έγκυρα εργαλεία.

Ο/η εκπαιδευτικός αξιολογεί τόσο τα γνωστικά αποτελέσματα (μάθηση περιεχομένου) όσο και την ποιότητα της αλληλεπίδρασης (συμμετοχή, υπευθυνότητα, ατομικές συνεισφορές). Χρησιμοποιεί ρουμπρίκες, αυτοαξιολόγηση/ετεροαξιολόγηση και δομημένες παρατηρήσεις.

Διαχειρίζονται τη δυναμική των ομάδων και δημιουργούν ένα ασφαλές περιβάλλον για κριτικό διάλογο και κοινωνική υπευθυνότητα.

Ο εκπαιδευτικός εντοπίζει και αντιμετωπίζει προβλήματα ομαδικής δυναμικής (συμμετέχοντες, κυρίαρχες συμπεριφορές, συγκρούσεις), ενθαρρύνει τη συμπερίληψη και διδάσκει στους μαθητές πώς να δίνουν και να λαμβάνουν εποικοδομητική ανατροφοδότηση· προάγει την κοινή ευθύνη για τη μάθηση και αξιολογεί πώς τέτοιες δραστηριότητες ενισχύουν τη συμμετοχή, τη συνεργασία και τη δημιουργικότητα.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Σενάριο 1: "Δημιουργώντας ξανά την Ιστορία"

Θέμα:

Ιστορία και Αγωγή του Πολίτη

Πλαίσιο:

Στο μάθημα της Ιστορίας των Η.Π.Α. της 10ης τάξης (΄ Γυμνασίου) διδάσκεται μια ενότητα σχετικά με το Κίνημα για τα Πολιτικά Δικαιώματα.

Βήματα:

1

Ο/η εκπαιδευτικός θέτει μια πρόκληση

Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες των πέντε, και σε κάθε μαθητή/-τρια της ομάδας ανατίθεται ένα διαφορετικό θέμα: η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του 1689, η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη του 1789, απόσπασμα από το Σύνταγμα των ΗΠΑ, ο Νόμος περί Habeas Corpus, ο Αστικός Κώδικας του Ναπολέοντα Βοναπάρτη

2

«Ομάδες ειδικών»

«Οι μαθητές/-τριες συναντιούνται αρχικά με άλλους που ανέλαβαν το ίδιο θέμα σε «ομάδες ειδικών» για να ερευνήσουν και να συζητήσουν βασικά γεγονότα, στοιχεία και τη σημασία τους: να συζητήσουν θέματα όπως η ισότητα, η ιδιοκτησία, η εκπροσώπηση, η έννοια του διαχωρισμού των εξουσιών στο κράτος»

3

Οι ομάδες της τάξης κατηγοριοποιούν τα θέματα

Στη συνέχεια, οι μαθητές/-τριες επιστρέφουν στις «ομάδες βάσης» τους για να παρουσιάσουν το τμήμα που τους ανατέθηκε και να συμπληρώσουν έναν εννοιολογικό χάρτη σχετικά με τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές πτυχές που προκύπτουν από την εφαρμογή των εγγράφων.

4

Συνολικός αντίκτυπος

Μόλις ολοκληρωθεί ο εννοιολογικός χάρτης, οι ομάδες συμμετέχουν σε μια συζήτηση με όλη την τάξη, προκειμένου να προβληματιστούν σχετικά με τις συνδέσεις μεταξύ των γεγονότων και τη συνολική τους επίδραση στο Κίνημα για τα Πολιτικά Δικαιώματα.

5

Ατομικά συμπεράσματα

Τέλος, οι μαθητές/-τριες γράφουν μια σύντομη ατομική ανασκόπηση, στην οποία συνοψίζουν τα βασικά συμπεράσματα της δραστηριότητας.

6

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω της συστηματικής παρατήρησης της συμπεριφοράς των μαθητών/-τριών, καθώς και της εκτίμησης της γλωσσικής χρήσης και της συνοχής των μαθητών/-τριών κατά την παρουσίαση.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Σενάριο 2: “Συνεργατική μάθηση για έναν κοινό στόχο”

Θέμα:

Μαθηματικά – Γεωμετρία (8η τάξη) (Α’ Γυμνασίου)

Πλαίσιο:

Σε μια τάξη της Α΄ Γυμνασίου, οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν τις ιδιότητες των τριγώνων και το θεώρημα του Πυθαγόρα, χρησιμοποιώντας μεθόδους συνεργατικής μάθησης και μάθησης μέσω έρευνας.

Διαδικασία:

Παρουσίαση θέματος

Ενεργοποίηση και εξερεύνηση: Ο/η εκπαιδευτικός ξεκινά το μάθημα με ένα πρακτικό πρόβλημα (μέτρηση μη προσβάσιμης απόστασης), και στη συνέχεια οι μαθητές/-τριες χωρίζονται σε μικρές ομάδες για να φτιάσουν και να αναλύσουν τρίγωνα χρησιμοποιώντας χειροπιαστά υλικά ή ψηφιακές εφαρμογές.

Μάθηση μέσω ανακάλυψης

Κάθε ομάδα διατυπώνει υποθέσεις, ελέγχει τις σχέσεις μεταξύ των πλευρών των τριγώνων και καταγράφει τα συμπεράσματα σε ένα κοινό φύλλο εργασίας.

Αξιολόγηση και προβληματισμός

Οι ομάδες παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους και οι μαθητές ολοκληρώνουν ατομικά μια άσκηση εφαρμογής. Το μάθημα τελειώνει με μια ανασκόπηση των στρατηγικών που χρησιμοποιήθηκαν και των δυσκολιών που αντιμετωπίστηκαν.

Προνόμιο της τάξης

Η ομάδα που επιδεικνύει την καλύτερη συνεργασία, τον σωστό μαθηματικό συλλογισμό και τη σαφή παρουσίαση των συμπερασμάτων που προέκυψαν από τη γεωμετρική εξερεύνηση λαμβάνει ένα προνόμιο της τάξης, όπως: μπόνους στην διαμορφωτική αξιολόγηση, την ευκαιρία να επιλέξει την πρώτη άσκηση στο επόμενο μάθημα ή απαλλαγή από μια άσκηση για το σπίτι.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Σενάριο 3: “Δίνοντας ζωή στα βιβλία”

Θέμα:

Λογοτεχνία/θέατρο

Πλαίσιο:

Σε ένα μάθημα Αγγλικής Λογοτεχνίας, οι μαθητές/-τριες εξερευνούν ένα λογοτεχνικό κείμενο μέσω της **δημιουργικής γραφής και της αλληλεπίδρασης με τους συμμαθητές/-τριές τους**, εστιάζοντας στην ερμηνεία και την προσωπική αντίδραση παρά στη δραματοποίηση.

Βήματα:

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την εργασία

Ο/η εκπαιδευτικός προτείνει μια δημιουργική πρόκληση σχετική με το λογοτεχνικό κείμενο που μελετήθηκε στην τάξη, όπως η αναδιατύπωση μιας σκηνής από διαφορετική οπτική γωνία ή η επινόηση ενός εναλλακτικού φινάλε

Διαμορφώνονται ομάδες συνεργασίας

Οι μαθητές/-τριες εργάζονται σε μικρές ομάδες μεικτών ικανοτήτων. Σε κάθε ομάδα ανατίθεται ή επιλέγεται μια συγκεκριμένη στιγμή, σύγκρουση ή χαρακτήρας από το κείμενο.

Ερμηνεία κειμένου και συζήτηση

Οι ομάδες αναλύουν το επιλεγμένο απόσπασμα, συζητώντας τα κίνητρα των χαρακτήρων, τα θέματα και το μήνυμα του συγγραφέα. Οι μαθητές/-τριες τεκμηριώνουν τις ιδέες τους με παραδείγματα από το κείμενο.

Δημιουργική εργασία

Με βάση την ανάλυσή τους, οι ομάδες δημιουργούν ένα σύντομο γραπτό κείμενο (ημερολογιακή καταχώριση, επιστολή, εσωτερικός μονόλογος ή διάλογος) που αντικατοπτρίζει την ερμηνεία τους για το κείμενο.

Ανταλλαγή και ανατροφοδότηση

Οι ομάδες διαβάζουν τα κείμενά τους δυνατά ή τα ανταλλάσσουν με άλλες ομάδες για να λάβουν ανατροφοδότηση από τους ομότιμούς τους. Ο εκπαιδευτικός συντονίζει μια συζήτηση στην τάξη για να συγκριθούν οι ερμηνείες και να διευκρινιστούν οι βασικές ιδέες του κειμένου.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

- **Εντοπισμός και ερμηνεία βασικών θεμάτων, χαρακτήρων και συγκρούσεων από το λογοτεχνικό κείμενο που μελετήθηκε.**
- **Εκδήλωση κατανόησης του κειμένου μέσω της συνεργατικής ανάλυσης και της δημιουργικής γραφής.**
- **Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσω της σαφούς έκφρασης ιδεών και της εποικοδομητικής ανταπόκρισης στα σχόλια των συμμαθητών.**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Σενάριο 4: “Συνεντεύξεις στα μέσα ενημέρωσης"

Θέμα: Περιβαλλοντικά ζητήματα

Οι μαθητές/-τριες εντοπίζουν και αναλύουν πραγματικά περιβαλλοντικά προβλήματα, εξετάζοντας τις αιτίες, τις επιπτώσεις και τις πιθανές λύσεις τους μέσω ομαδικής συζήτησης. Αξιολογούν και προτείνουν πρακτικές και βιώσιμες δράσεις, χρησιμοποιώντας λογικό συλλογισμό και στοιχεία για να υποστηρίξουν τις ιδέες τους. Μέσα από την ομαδική εργασία και τις παρουσιάσεις, οι μαθητές/-τριες καλλιεργούν και επιδεικνύουν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας, ομαδικής εργασίας και υπεύθυνης λήψης αποφάσεων σε σχέση με περιβαλλοντικά ζητήματα.

Πλαίσιο:

Οι μαθητές/-τριες διδάσκονται πώς η συλλογική λήψη αποφάσεων και η κριτική σκέψη συμβάλλουν στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Διαδικασία:

1

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει το θέμα:

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει ένα πραγματικό περιβαλλοντικό πρόβλημα (ρύπανση από πλαστικά, ποιότητα του αέρα, αποψίλωση) χρησιμοποιώντας εικόνες ή σύντομες περιγραφές περιπτώσεων.

2

Ανάθεση εργασιών:

Οι μαθητές/-τριες εργάζονται σε μικρές ομάδες. Κάθε μέλος της ομάδας αναλαμβάνει έναν συγκεκριμένο ρόλο: ανιχνευτής προβλημάτων, εισηγητής λύσεων, αξιολογητής επιπτώσεων ή εκπρόσωπος.

3

Ομαδική ανάλυση:

Οι ομάδες συζητούν τις αιτίες, τις επιπτώσεις και τις πιθανές λύσεις, τεκμηριώνοντας τις ιδέες τους με προηγούμενες γνώσεις ή με το παρεχόμενο υλικό.

4

Οπτική οργάνωση

Οι μαθητές/-τριες δημιουργούν ένα διάγραμμα προβλήματος-λύσης ή ένα ενημερωτικό γράφημα που παρουσιάζει σαφώς το ζήτημα, τις προτεινόμενες ενέργειες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

5

Εργασία από κοινού

Οι ομάδες παρουσιάζουν τις λύσεις τους στην τάξη, ακολουθούμενες από ερωτήσεις και σχόλια, ενθαρρύνοντας τον προβληματισμό και τη συλλογική μάθηση.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Σενάριο 5: “Σχολική Γιορτή”

Θέμα:

Διεπιστημονικό (STEM, Τέχνες, Πολιτική Αγωγή)

Πλαίσιο:

Το σχολείο συνεργάζεται με τον τοπικό δήμο και οι μαθητές/-τριες οργανώνουν και επιβλέπουν μια επιστημονική έκθεση

Οι μαθητές/-τριες εφαρμόζουν και συνδυάζουν επιστημονικές, τεχνολογικές, καλλιτεχνικές και πολιτικές γνώσεις, σχεδιάζοντας και αναπτύσσοντας ένα πρωτότυπο έργο για μια σχολική έκθεση που διοργανώνουν οι ίδιοι. Συνεργάζονται, σχεδιάζουν και πειραματίζονται αποτελεσματικά στις ομάδες τους, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους και λαμβάνοντας τεκμηριωμένες αποφάσεις καθ’ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάπτυξης του έργου. Παρουσιάζοντας τη δουλειά τους και αλληλεπιδρώντας μέσω ανατροφοδότησης, οι μαθητές/-τριες μεταδίδουν τα αποτελέσματα, αναλογίζονται ό,τι μαθαίνουν και αξιολογούν τόσο τα αποτελέσματα όσο και την ομαδική εργασία τους με ουσιαστικό και δομημένο τρόπο.

Βήματα:

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την εργασία

Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει την ιδέα μιας σχολικής έκθεσης που διοργανώνουν οι ίδιοι οι μαθητές/-τριες και εξηγεί τους στόχους, το χρονοδιάγραμμα και τα κριτήρια αξιολόγησης. Οι μαθητές/-τριες παροτρύνονται να σκεφτούν δημιουργικά πώς συνδυάζονται οι επιστήμες, η τεχνολογία, οι τέχνες και η ιδιότητα του πολίτη σε έργα της καθημερινής ζωής.

Διαμόρφωση ομάδων

Η τάξη χωρίζεται σε μικρές ομάδες και κάθε ομάδα επιλέγει ένα θέμα έργου που σχετίζεται με τη βιωσιμότητα, την καινοτομία ή τις ανάγκες της κοινότητας, όπως η κατασκευή ενός μοντέλου ηλιακού αυτοκινήτου ή ο σχεδιασμός μιας συσκευής που λειτουργεί με αιολική ενέργεια.

Κατανομή ρόλων

Σε κάθε ομάδα, οι μαθητές/-τριες αναθέτουν σαφείς ρόλους (συντονιστής/-τρια έρευνας, σχεδιαστής πειράματος, υπεύθυνος/-η καταγραφής δεδομένων, παρουσιαστής/-τρια) για να διασφαλίσουν την ανάληψη ευθύνης, τη συνεργασία και την ισότιμη συμμετοχή.

Δημιουργία Έκθεσης

Οι ομάδες σχεδιάζουν και υλοποιούν τα έργα τους μέσω έρευνας, κατασκευής μοντέλων και ανάλυσης αποτελεσμάτων. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, οι μαθητές/-τριες μοιράζονται ιδέες, επιλύουν προβλήματα συνεργατικά και βελτιώνουν το έργο τους με βάση την ανατροφοδότηση από τους ομότιμους και τον/την εκπαιδευτικό.

Αξιολόγηση από ομότιμους

Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με μια συνεδρία προβληματισμού και αξιολόγησης, κατά την οποία οι μαθητές/-τριες αξιολογούν την ομαδική τους εργασία, συζητούν τι έμαθαν και προτείνουν βελτιώσεις για μελλοντικές εργασίες.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Βασικοί ρόλοι των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της μεθόδου storyboarding

Για να εξασφαλιστεί η επιτυχία, οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν τους εξής ρόλους:

Διαμεσολαβητής/-τρια Μάθησης

Ο/η εκπαιδευτικός καθοδηγεί τους μαθητές/-τριες στη μαθησιακή διαδικασία, δημιουργώντας ουσιαστικές εργασίες, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία και υποστηρίζοντας τους μαθητές/-τριες καθώς εξερευνούν, αναλύουν και επιλύουν προβλήματα ανεξάρτητα.

Σχεδιαστής/-τρια Μαθησιακών Εμπειριών

Ο/η εκπαιδευτικός σχεδιάζει και δομεί ελκυστικές, πραγματικές μαθησιακές δραστηριότητες που συνδέουν το περιεχόμενο του μαθήματος με τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες και τις εφαρμογές της πραγματικής ζωής των μαθητών/-τριών.

Συντονιστής/-τρια και Καθοδηγητής/-τρια

Ο/η εκπαιδευτικός παρακολουθεί τις αλληλεπιδράσεις των ομάδων, διασφαλίζει την ισορροπημένη συμμετοχή και παρέχει έγκαιρη ανατροφοδότηση, ώστε οι συζητήσεις να παραμένουν εστιασμένες, παραγωγικές και να διακατέχονται από σεβασμό.

Αξιολογητής/-τρια και Συνεργάτης/-ιδα Αναστοχασμού

Ο/η εκπαιδευτικός αξιολογεί τόσο τη μαθησιακή διαδικασία όσο και τα τελικά αποτελέσματα, ενώ ενθαρρύνει τους μαθητές/-τριες να προβληματίζονται σχετικά με την απόδοσή τους, την ομαδική εργασία και την προσωπική τους ανάπτυξη.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Συμβουλές:

Θέστε σαφείς προσδοκίες από την αρχή, εξηγώντας τους στόχους, τους ρόλους και τα κριτήρια επιτυχίας, ώστε οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν τι αναμένεται από αυτούς.

Ενθαρρύνετε την αυτονομία των μαθητών/-τριών, επιτρέποντάς τους να κάνουν επιλογές και να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τις εργασίες τους, προσφέροντας παράλληλα καθοδήγηση όταν χρειάζεται.

Παρέχετε εποικοδομητική και έγκαιρη ανατροφοδότηση που εστιάζει τόσο στα δυνατά σημεία όσο και στους τομείς που χρήζουν βελτίωσης, βοηθώντας τους μαθητές/-τριες να βελτιώσουν τη δουλειά και τη σκέψη τους.

Παρατηρείτε και ακούτε ενεργά κατά την ομαδική εργασία, ώστε να εντοπίζετε μαθησιακές ανάγκες, παρεξηγήσεις ή προβλήματα συνεργασίας, χωρίς να διακόπτετε τη διαδικασία άσκοπα.

Δημιουργήστε ένα υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον, όπου τα λάθη αντιμετωπίζονται ως ευκαιρίες μάθησης και όλοι οι μαθητές/-τριες αισθάνονται άνετα να μοιραστούν τις ιδέες τους.

Προάγετε τον αναστοχασμό ζητώντας από τους μαθητές/-τριες να αξιολογήσουν τη μαθησιακή τους διαδικασία, την ομαδική εργασία και τα αποτελέσματα στο τέλος κάθε δραστηριότητας.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Co.De.

Πόροι

https://www.living-democracy.com/ro/principals/learning/preparation/knowing-and-understanding-the-different-kinds-of-diversity-at-school/

https://teachwitheuropeana.eun.org/learning-scenarios/inclusion-processes-through-participatory-photography-and-digital-narratives-ls-pt-304/

https://www.acses.edu.au/app/uploads/2020/08/Dollinger-DAngelo-Co-design-Handbook-1.pdf

Ολοκληρώσατε το Κεφάλαιο 3.3 - Παραδείγματα Σεναρίων

https://code-eduproject.eu @co-deeducation @Co.Deeducationeu

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.
Αριθμός έργου: 2023-1-ES01-KA220-SCH-000154536